

PHÁT TRIỂN TUYẾN DU LỊCH KẾT NỐI HỘI AN VỚI CÁC ĐIỂM DU LỊCH PHỤ CẬN QUẢNG NAM – ĐÀ NẴNG

Huỳnh Thanh Siêng¹

Tóm tắt: Hội An là thành phố du lịch nổi tiếng của Quảng Nam, hàng năm thu hút nhiều khách du lịch đến tham quan, nghỉ dưỡng. Vùng phụ cận Hội An như thành phố Đà Nẵng, các huyện thị trên địa bàn tỉnh Quảng Nam có nhiều tiềm năng du lịch, gồm các giá trị văn hóa bản địa của đồng bào dân tộc thiểu số bên dãy Trường Sơn đến công trình xây dựng mới ở vùng đồng bằng ven biển như tượng đài, bảo tàng... đây là điều kiện thuận lợi xây dựng các tuyến du lịch kết nối Hội An với những tài nguyên này. Các đơn vị kinh doanh lữ hành trên địa bàn Quảng Nam, Đà Nẵng đã phát triển thành công các tour gắn Hội An – Mỹ Sơn, Hội An – Bà Nà, Hội An – Cù Lao Chàm... Tuy nhiên, phần lớn các điểm du lịch còn lại vẫn chưa được khai thác hết tiềm năng. Vì vậy, đầu tư, xây dựng các tuyến du lịch kết nối Hội An với vùng phụ cận sẽ giúp phát huy tối đa giá trị điểm đến, tăng chi tiêu, kéo dài thời gian lưu trú và phát triển cân đối không gian kinh tế địa phương.

Từ khóa: Du lịch Hội An, vùng phụ cận, tuyến du lịch, điểm du lịch

1. Mở đầu

Năm 1999 phố cổ Hội An được UNESCO công nhận là di sản văn hóa thế giới. Nơi đây còn bảo tồn gần như nguyên vẹn các công trình có từ thế kỷ thứ XVI với hàng nghìn di tích khác nhau... Trong không gian yên bình của những ngôi nhà cổ in bóng bên dòng sông Hoài, nét văn hóa “làng quê” còn giữ được của người dân phố Hội là điểm nhấn nổi bật thu hút du khách ngày càng đông. Tuy nhiên, du lịch Hội An hiện nay gần như chạm đến ngưỡng cuối của việc xây dựng thêm sản phẩm du lịch mới. Vì vậy, xây dựng các tuyến du lịch kết nối di sản với các điểm du lịch vùng phụ cận Quảng Nam, Đà Nẵng là hướng đi mới giúp du khách có nhiều lựa chọn khi đến phố cổ. Với vai trò là trung tâm thu hút khách, phục vụ lưu trú, tham quan và nghỉ dưỡng chính trong vùng, từ đây, xây dựng thêm các tour du lịch ngắn ngày (01 đến 02 ngày) kết nối Hội An với các điểm du lịch khác trong vùng phụ cận sẽ góp phần đa dạng hóa sản phẩm du lịch, tạo thêm cơ hội lựa chọn cho du khách.

2. Nội dung

2.1. Tình hình phát triển và các sản phẩm du lịch Hội An

Lịch sử phát triển qua suốt hơn 2000 năm (từ văn hóa Sa Huỳnh) cùng quá trình giao lưu, giao thương tại đô thị cổ này đã đem lại cho Hội An những giá trị đặc sắc về văn hóa, lịch sử, kiến trúc. Hơn 1200 di tích kiến trúc nghệ thuật ở Hội An bao gồm nhà ở, nhà thờ tộc, đình, hội quán, chùa, nhà thờ, thánh thất, cầu, giếng, chợ, lăng – miếu, mộ, cùng hàng ngàn di vật nhiều chủng loại quý hiếm của nhiều thời đại đã được phát hiện trong lòng phố

¹ ThS, Khoa VH-DL, trường Đại học Quảng Nam

cổ, lòng sông, tại các làng ngoại ô... thể hiện một giá trị văn hóa đặc biệt, những giá trị hấp dẫn này đã tạo cho Hội An trở thành điểm du lịch nổi tiếng trong khu vực và trên thế giới. Số lượng khách quốc tế đến Hội An tăng đều qua từng năm. Năm 2009 có 484 nghìn lượt khách, năm 2010 có 609 nghìn lượt khách. Năm 2014 Hội An thu hút khoảng 1,7 triệu khách trong tổng số hơn 2 triệu khách đến Quảng Nam, tăng gần 8% so với năm 2013; tổng doanh thu ngành thương mại, du lịch đạt gần 3.350 tỷ đồng, tăng 5,6% so với năm 2013. Hội An đón hơn 1,8 triệu lượt khách quốc tế đến thăm quan trong năm 2015[1].

Hội An hiện có 18 sản phẩm du lịch khác nhau phục vụ du khách, bao gồm các tour tham quan phố cổ, các làng nghề truyền thống, cooking class...

Bảng 1: Bảng tổng hợp các sản phẩm du lịch ở Hội An

STT	Tên sản phẩm du lịch	Địa điểm tổ chức
1	Phố cổ	Khu phố cổ Hội An
2	Đêm rằm phố cổ	Khu phố cổ Hội An
3	Học nấu ăn (cooking class)	Tại khách sạn, nhà dân
4	Học làm lồng đèn	Cơ sở sản xuất lồng đèn Ngọc Thu
5	Một ngày làm cư dân phố cổ	Một số ngôi nhà cổ ở trong phố cổ
6	Ngắm bình minh hoặc hoàng hôn trên sông Thu Bồn	Sông Thu Bồn
7	Một ngày làm nông dân tại làng rau Trà Quế	Làng rau Trà Quế
8	Làng mộc Kim Bồng	Làng nghề Kim Bồng
9	Làng gốm Thanh Hà	Làng gốm Thanh Hà
10	Học nấu ăn tại làng rau Trà Quế	Làng rau Trà Quế
11	Mộ Nhật	
12	Rừng dừa Cẩm Thanh	Xã Cẩm Thanh
13	Biển	Cửa Đại, An Bàng
14	Biển đảo Cù Lao Chàm	Bãi Làng, bãi Ông
15	Ngắm san hô	Hòn Tai, Cù Lao Chàm
16	Đời sống con cua đá	Cù Lao Chàm
17	Chim yến và nghề khai thác yến sào	Cù Lao Chàm
18	Sinh thái cộng đồng ở Cù Lao Chàm	Bãi Hương, Cù Lao Chàm

Nguồn: Phòng Thương mại Du lịch Hội An

Hội An là thành phố du lịch có tỷ lệ khách quốc tế quay lại cao nhất Việt Nam. Thông tin từ Ban quản lý Chương trình phát triển năng lực du lịch có trách nhiệm với môi trường và xã hội (do Liên minh châu Âu tài trợ), trong năm 2014, 11,2% khách quốc tế đã quay lại Hội An lần thứ 2, tỷ lệ khách quốc tế quay lại Hội An lần thứ 3 là 2% (chưa bao gồm khách không nói tiếng Anh như Trung Quốc, Hàn Quốc, Nga, Nhật Bản...)[2]. Khách quốc tế quay lại Việt Nam hiện nay chỉ khoảng 6%[3].

2.2. Các điểm du lịch phụ cận trong tuyến du lịch kết nối với Hội An

Vùng phụ cận Hội An gồm có thành phố Đà Nẵng, các huyện, thị xã, thành phố trên địa bàn tỉnh Quảng Nam.

2.2.1. Đà Nẵng

Đà Nẵng là một trong những trung tâm du lịch nổi tiếng của khu vực miền Trung, hằng năm đón lượng khách khá lớn nhờ cơ sở hạ tầng, vật chất kỹ thuật phát triển, có nhiều sản phẩm du lịch mới, người dân thân thiện, tốt tính. Năm 2014, số khách du lịch đến với thành phố Đà Nẵng đạt 3,8 triệu lượt, vượt 21,9% so với năm 2013. Trong đó, số khách quốc tế hơn 955.000 lượt, khách nội địa hơn 2,8 triệu lượt [4]. Theo Infonet, Đà Nẵng được trang mạng uy tín của Mỹ TripAdvisor bình chọn là thành phố dẫn đầu Top 10 điểm đến mới nổi sáng giá nhất thế giới cho năm 2015.

Bảng 2: Các điểm du lịch ở Đà Nẵng trong tuyến kết nối với Hội An

STT	Điểm du lịch	Nơi phân bố
1	Khu du lịch Bà Nà Hill	Hòa Vang
2	Suối Hoa	Hòa Vang
3	Suối nước nóng Phước Nhơn	Hòa Vang
4	Khu du lịch Hòa Phú Thành	Hòa Vang
5	Bảo tàng Chăm	Nội thành
6	Ngũ Hành Sơn	Nội thành
7	Bán đảo Sơn Trà – Chùa Linh Ứng	Nội thành
8	Đèo Hải Vân	Bắc thành phố
9	Các bãi biển (Mỹ Khê, Non Nước..) và các cây cầu nổi tiếng bắc qua sông Hàn (cầu Thuận Phước, cầu Rồng, cầu quay sông Hàn, cầu Trần Thị Lý)	Nội thành

2.2.2. Các huyện, thị trên địa bàn tỉnh Quảng Nam

Vùng phụ cận Hội An trên địa bàn tỉnh Quảng Nam có nhiều tiềm năng du lịch, có nhiều điểm đang được đầu tư khai thác, các điểm này phân bố rải rác ở các huyện miền núi phía tây và các huyện đồng bằng phía nam của tỉnh.

Bảng 3. Các điểm du lịch ở Quảng Nam trong tuyến kết nối với Hội An

STT	Điểm du lịch	Nơi phân bố
1	Cù Lao Chàm	Hội An
2	Khu đền tháp Mỹ Sơn	Duy Xuyên
3	Làng Bhoong (xã Sông Kôn) và Đhroong (thị trấn P'rao)	Đông Giang
4	Khu du lịch hồ Phú Ninh	Phú Ninh
5	Tượng đài mẹ Việt Nam anh hùng	Tam Kỳ
6	Chu Lai	Núi Thành
7	Khu căn cứ Nước Oai	Bắc Trà My
8	Tháp Khương Mỹ	Núi Thành
9	Tháp Chiên Đàn	Phú Ninh
10	Làng dệt thổ cẩm Zara (Cơ Tu)	Nam Giang
11	Thác Grăng	Nam Giang
12	Đồi Bò Bò	Điện Bàn
13	Tháp Bằng An	Điện Bàn

Trong các điểm du lịch trên, chiếm số lượng khách tham quan nhiều nhất của tuyến du lịch kết nối với Hội An là di sản văn hóa thế giới khu đền tháp Mỹ Sơn (Năm 2014, Mỹ Sơn đón trên 230 nghìn lượt khách)[5].

2.3. Thực tiễn khai thác các tuyến du lịch kết nối Hội An với các điểm du lịch vùng phụ cận

Trong những năm gần đây, du lịch Hội An được du khách biết đến như là một trong những điểm đến hấp dẫn nhất miền Trung và cả nước. Không gian du lịch Hội An không chỉ bó gọn trong phố cổ mà còn được mở rộng đến các vùng quê, làng nghề, biển đảo và kết nối với các điểm du lịch trong vùng phụ cận với thành phố như Đà Nẵng, các điểm du lịch khác ở Quảng Nam... Điều này đã đáp ứng được nhu cầu đa dạng của mọi đối tượng du khách từ nghỉ dưỡng, khám phá đến trải nghiệm, vui chơi...

Hội An là địa phương có số ngày bình quân lưu trú của khách khá cao (trung bình hiện nay khoảng 2,5 đêm/khách) so với các điểm du lịch khác. Khách quốc tế đến Hội An chiếm phần lớn trong cơ cấu khách du lịch.

Đến Hội An ở nhiều ngày, khách có nhu cầu khám phá những điểm tham quan mới, để phục vụ nhu cầu trên, hiện có nhiều đơn vị lữ hành thiết kế chương trình du lịch kết nối Hội An đến các điểm du lịch khác trong vùng phụ cận bán cho khách. Phương tiện và hình

thức tổ chức chuyến đi khá đa dạng, bao gồm tour motobike khám phá các điểm du lịch có bản sắc văn hóa độc đáo của đồng bào các dân tộc thiểu số phía Tây Quảng Nam. Tour xe đạp về các vùng quê lân cận với loại hình du lịch cộng đồng ở Điện Bàn. Tour đi bằng ô tô đến Mỹ Sơn, Bà Nà, bảo tàng Chăm, Non Nước (Đà Nẵng)... Các công ty chuyên bán tour đi vùng núi phía Tây Quảng Nam như King Nguyen, Easyrider HoiAn, HoiAn Easyrider Tour, Easyrider HoiAn, Hoi An Discovery Adventure Company, những tour du lịch này kéo dài trong thời gian 2 đến 3 ngày.

Bảng 4. Một số tour du lịch đang kết nối Hội An với các điểm du lịch vùng phụ cận do các công ty lữ hành tổ chức

STT	Chương trình du lịch	Thời gian	Đơn vị lữ hành
1	Hội An – Đông Giang – Hội An	02 ngày	V.E.I Travel
2	Hội An – Đông Giang – đường Hồ Chí Minh – Hội An	02 ngày	Easyrider-hoian
3	Hội An – Ngũ Hành Sơn – Đèo Hải Vân – Hội An	01 ngày	Easyrider-hoian
4	Hội An – Tây Giang – Đông Giang – Hội An	02 ngày	Vietfuntravel
5	Hội An – Tam Kỳ - Chu Lai – Hội An	02 ngày	Dulichxanh
6	Hội An – Mỹ Sơn	01 ngày	Viator
7	Hội An – Mỹ Sơn – Sơn Trà – Hội An – bảo tàng Chăm – Hội An	02 ngày	Tuổi Trẻ Việt
8	Hội An – Làng Triêm Tây – Hội An	01 ngày	Vitour
9	Hội An – Bà Nà – Hội An	01 ngày	Hội An Xanh

Để thu hút và giữ chân du khách lưu trú, ngành du lịch Quảng Nam bên cạnh nâng cao chất lượng cơ sở hạ tầng, dịch vụ còn nỗ lực khai phá nhiều sản phẩm du lịch mới lạ, hấp dẫn để “làm mới” hình ảnh du lịch tỉnh, đồng thời tạo thêm nhiều lựa chọn cho du khách.

Bảng 5. Một số tour mới các công ty lữ hành đang khảo sát kết nối Hội An và các điểm du lịch vùng phụ cận

STT	Chương trình du lịch	Thời gian
1	Hội An – Căn cứ Nước Oa (Trà My) – Hội An	02 ngày
2	Hội An – Khâm Đức (Phước Sơn) – Hội An	02 ngày
3	Hội An – Vùng núi Ngọc Linh (Nam Trà My) – Hội An	01 ngày
4	Hội An - Làng Bhoong - Thác Grăng - Làng dệt thổ cẩm Zara - Hội An	02 ngày

2.4. Những khó khăn cần khắc phục để phát triển các tuyến du lịch kết nối Hội An và vùng phụ cận

Các chương trình du lịch kết nối Hội An và vùng phụ cận đang được các đơn vị lữ hành và cơ nhà nước tỉnh Quảng Nam đầu tư phát triển. Tuy nhiên, hiện nay nhận thấy nhất vẫn là các tour kết nối Hội An với các điểm nổi tiếng như Mỹ Sơn, Bà Nà, bảo tàng Chăm, các chương trình khác có khách lựa chọn nhưng không nhiều. Để góp phần phát triển cân đối các tour, nâng cao hiệu quả khai thác, cần khắc phục những hạn chế sau:

Thứ nhất, hạ tầng kết nối và cơ sở vật chất kỹ thuật tại các điểm đến còn yếu, đặc biệt là các điểm du lịch ở vùng núi phía Tây Quảng Nam, đường vào các bản làng dân tộc thiểu số bị hư hỏng, nhiều cung đường chưa được đầu tư. Sâm Ngọc Linh và không gian núi rừng chung quanh rất hấp dẫn du khách nhưng tuyến liên huyện từ Tam Kỳ đi Nam Trà My rất hẹp, không đảm bảo chất lượng. Tuyến đường phổ biến nhất hiện nay xuất phát từ Hội An đến vùng núi phía tây theo quốc lộ 14B lên đường Hồ Chí Minh, những điểm du lịch nằm gần đường Hồ Chí Minh thuận lợi cho kết nối, các điểm du lịch nằm xa đường này hạ tầng yếu kém, khó khăn trong tiếp cận. Cơ sở vật chất kỹ thuật của các điểm du lịch hiện tại chưa phát triển, thiếu đồng bộ, chưa đáp ứng được yêu cầu lưu trú, ăn uống, mua sắm, cung cấp dịch vụ cho du khách.

Thứ hai, sản phẩm du lịch tại các điểm đến còn nghèo nàn, dàn trải, chưa chuyên nghiệp. Các điểm du lịch chủ yếu phục vụ mục đích tham quan như không gian cư trú, thiếu các sản phẩm giúp du khách trải nghiệm, tham dự, giải trí, mua sắm như hàng thủ công mỹ nghệ, vật lý trị liệu (các bài thuốc cổ truyền của đồng bào dân tộc thiểu số), tham dự hoạt động nương rẫy, sinh hoạt văn nghệ dân gian đậm bản sắc văn hóa núi rừng...

Thứ ba, nguồn nhân lực phục vụ du lịch tại các điểm đến còn thiếu và yếu. Ngoài những điểm du lịch nổi tiếng ở Quảng Nam và Đà Nẵng như Mỹ Sơn, Bà Nà, bảo tàng Chăm... Các điểm du lịch nhỏ thiếu nguồn nhân lực giỏi, một số điểm du lịch cộng đồng ở các huyện vùng núi thiếu kỹ năng hoạt động du lịch và ngoại ngữ. Làng Bhoong (Đông Giang) có 03 cư dân bản địa nói được tiếng Anh giao tiếp cơ bản, các làng còn lại gần như không có, điều này gây trở ngại rất lớn cho khách quốc tế hiểu được giá trị văn hóa của cộng đồng địa phương.

Thứ tư, trình độ liên kết, đầu tư nhà nước và công tác quảng bá chưa được quan tâm đúng mức, trừ những điểm du lịch nổi tiếng hiện đang khai thác hiệu quả. Những điểm tài nguyên có dự án của các tổ chức nước ngoài tài trợ như Tổ chức Lao động quốc tế (ILO), Tổ chức Văn hóa, Khoa học và Giáo dục Liên Hợp Quốc (UNESCO) có động lực phát triển. Hầu hết các điểm du lịch còn lại của vùng phụ cận kết nối với Hội An do các đơn vị lữ hành tự nghiên cứu, xây dựng, cơ quan nhà nước chỉ tổ chức một số đợt famtrip nhằm giới thiệu tiềm năng.

Thứ năm, chính sách phát triển du lịch hiện tại còn nhiều bất cập, các ban ngành địa phương chưa hỗ trợ tối đa cho du lịch. Doanh nghiệp muốn đưa khách quốc tế lên các bản làng dân tộc vùng biên giới phải xin phép và chờ đợi sự đồng ý của hai cơ quan là bộ đội biên phòng và công an địa phương, thời gian chờ đợi khá lâu dẫn đến mất cơ hội khi khách có nhu cầu...

3. Kết luận

Hội An là điểm đến rất hấp dẫn của châu Á và thế giới, lượng khách đến với thành phố này ngày càng đông, nhu cầu tìm hiểu các giá trị du lịch khác nhau bên cạnh phố cổ của khách du lịch đòi hỏi các đơn vị kinh doanh lữ hành và chính quyền địa phương tìm hiểu, xây dựng các sản phẩm du lịch mới để phục vụ du khách. Trong các giải pháp khác nhau, xây dựng thêm các chương trình du lịch kết nối Hội An với các điểm du lịch vùng phụ cận sẽ giúp du khách có nhiều trải nghiệm thú vị khi đến vùng đất này. Phát triển thành công sự kết nối trên có ý nghĩa rất lớn, giúp giảm tải cho phố cổ Hội An, tối ưu hóa tài nguyên du lịch trong khu vực và phát triển cân đối kinh tế xã hội của vùng phụ cận.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] <http://baochinhphu.vn/Van-hoa-The-thao/Hoi-An-don-du-khach-thu-17-trieu/217382.vgp>
- [2] <http://www.hoianworldheritage.org.vn/vi/news/Du-lich-Hoi-An/Tin-hieu-kha-quan-cua-du-lich-Hoi-An-1038.hwh>
- [3] <http://www.thanhvien.com.vn/kinh-te/khach-den-vn-mot-lan-khong-mang-tro-lai-506736.html>
- [4] <http://www.thanhvien.com.vn/doi-song/nhip-song-dia-phuong/da-nang-tang-nguon-thu-tu-du-lich-517221.html>
- [5] <http://baoquangnam.com.vn/du-lich/201501/nam-2014-khu-di-tich-my-son-doanh-thu-gan-21-ty-dong-580755/>

Title: DEVELOPING THE LINKING TOURISM ROUTE BETWEEN HOI AN AND THE SURROUNDING AREAS IN QUANG NAM - DANANG

HUỠNH THANH SIÊNG
Quang Nam University

Abstract: *Being a well-known tourism destination in Quang Nam province, Hoi An annually attracts a considerable number of travelers. The surrounding areas of Hoi An as Danang city, other districts of Quang Nam province have great potentials for tourism development which include the diversity of ethnic minorities' culture in Truong Son Range, monuments and museums along the coast. These are the advantage to build up a linking tourism route between Hoi An and these resources. Many tour operators in Quang Nam, Danang have developed tour programs to connect Hoi An - My Son, Hoi An – Bana, Hoi An – Cu Lao Cham. However, these destinations have not been invested properly. Therefore, for further investment, building tours connecting Hoi An with neighboring areas will optimize the value of attractions, increase the tourist expenditure, prolong the length of stay and balance the economic activities in regional areas.*

Keywords: *Hoi An tourism, surrounding areas, tourism route, tourism destinations*